

אביטה נפלאות

בס"ד, פרשות כי תצא - כי תבוא תשפ"ב, גיליון 20

מעובד מתוך שיעורים והתוועדויות של הרב יצחק גינזבורג שליט"א

לבי ער!

אותה... במקום לדחות את הייאוש מכול וכול - נמצא להיכן לנתב אותו. כשנמצא אותו עד תום נגלה שהוא נעשה מנוף לאמונה חזקה הרבה יותר. במקום להרחיק אותנו מה' - הוא יכול להיות הדבק שמחבר אותנו אליו. במקום לרפות את ידינו - הוא יכול להיות המנוע לעשייה ולצמיחה.

אלול מכניס אותנו אל סבך מערכת היחסים שבמגילת שיר השירים. הרי שמו הוא ראשי תיבות "אני לְדוּדֵי דוּדֵי לִי". ובמערכת היחסים הזו מתוארים גם הקושי, הריחוק והייאוש. "אני ישנה", מעידה הרעיה, אבל היא ממהרת להוסיף "לְלִבִּי עֵר". מדוע? מפני ש"קול דוּדֵי דוּפֶק: פְּתַחֵי לִי". כשאני לעצמי אני ישנה, אבל בזכות דודי - הלב ער. ככל שהייאוש מעצמי גדול יותר, כך קל לשים לב לדופק-החיים המפעם בקרבי, שמגיע דווקא מן הדוד. וכאשר שמים לב לפעילות הללו, מתמלאים בכוחות לקום ולפתוח את הדלת.

אכן, אלול לגמרי כאן. הלב המתעורר באלול חושף את מה שפועם בנו גם כשאנחנו ישנים ומיואשים במשך כל השנה. צלילי השופר, פרקי התהילים, קולות הסליחות - מרעידים בנו מיתר ששכחנו את קיומו, אבל הוא מתעקש:

הלב ער.

ראשוני החצבים כבר פורחים, מבתי הכנסת נשמעים קולות השופר והסליחות, ובקבוצה המשפחתית כבר דנים בשאלה איפה נהיה בחגים. אלול לגמרי כאן, ובלב מתחילים להתנוצץ הכמיהה והגעגוע.

ואולי יש עוד משהו שמתנגב ללב, בלי שקיבל רשות? האם אנחנו רק שמחים לקראת ההזדמנות לשקם את מערכת היחסים שלנו עם ה', או שמא יש גם שם... ייאוש?

שוב לבקש סליחה, שוב להבטיח, שוב לבכות, שוב להתאמץ בתפילה - וכל זה בשביל מה? כדי שנחזור אחרי החגים לאותו מקום? אכן, מייאש למדי...

מן הסתם אתם מצפים למצוא כאן את האמירות המוכרות - והיקרות מאוד - על חשיבות המלחמה בייאוש והגברת האמונה והתקווה. אבל בגיליון הפעם נבקש להציע דרך עמוקה יותר, שהיא סוד נפלא לחיים של אמונה בכלל ולעבודת אלול בפרט:

אל תילחמו בייאוש - השתמשו בו!

כן, הרעיון הזה מנוגד לכאורה לכמה מההדרכות הרוחניות המוכרות לנו. אבל נסו בבקשה "לארח" אותו אצלכם, ולו לרגע. לייאוש יש אנרגיה כל-כך עוצמתית, עד שזה כמעט פשע אקולוגי לבזבז

מעובד מתוך חוברת נפלאות היוצאת בכל שבוע ומופצת בכל רחבי הארץ. להצטרפות - ראו בגב הגליון

ג	ל	ע	י	נ	י
ו	א	כ	י	ט	ה
נ	פ	ל	א	ו	ת
מ	ת	ו	ר	ה	ר

שינה ויאוש

מתעוררים רעננים ופעילים. הגלות היא שקיעה מתמשכת והולכת בתרדמת. בשפתנו שלנו, 'קללת הגלות' היא שינה של דיכאון ויאוש. ככל שהתמשכה הגלות התייאושו יותר ויותר – כל שנה שבה הבטחת הגאולה האמיתית והשלמה לא התממשה, העמיקה את היאוש. היאוש מהגאולה הוא יאוש מעצמנו, אבדן האמון ביכולתנו שלנו לחולל מהפכה ולהביא תיקון אמיתי ושלם. ההישרדות הפכה לחזות הכול, תוך שמיטת הייעוד שלנו והתערטלות מהאמצעים למימוש. התייאושו מהיכולת של עם ישראל לחזור לארצו ולחיות בה – לא כעם "נורמלי", אלא כעם הנבחר של ה'. התייאושו מהייעוד המשיחי שלנו כלב העולם, המזרים חיים מבית המקדש לכל האנושות באמצעות קיום **תריג** המצוות בשלמות.

התהליך הלאומי מחלחל לחוויה הפרטית, וכל אחד יכול לזהות אותו בתוכו בזעיר-אנפין. כשהייתי צעיר קיוויתי ורצייתי, האמנתי שהשנה הזו תהיה באמת אחרת, שאתאמץ, אשנה כיוון ואתקן את החסרונות. אך שנה ועוד שנה חולפות ואין שינוי של ממש, ואף גרוע מכך – התהומות של לפני שנתיים הופכים למצב הטבעי של השנה שעברה ולפסגת השאיפות של השנה... ואני שוקע יותר ויותר בתרדמת-היאוש, כשגם המעט שאני עושה נותר כבוי ונטול חיות.

ובכל זאת, מבטיחה הרעיה בשיר השירים, גם כש"אני ישנה" בכל זאת "לבי ער", ובערות הזו טמונה הבטחת הגאולה.

רבי ישראל בעל-שם-טוב, שנולד ב-ח"י באלול, אמר שנשמתו ירדה לעולם כדי לעורר את עם ישראל מתרדמת הגלות. אחת הדרכים לעורר אדם מתרדמת עמוקה היא ללחוש באוזנו את שמו הפרטי. שמי ישראל, הסביר הבעל-שם-טוב, וירידת נשמתו לעולם היא הלחישה האלוקית באוזני עם ישראל, לעוררו מהשינה.

דימוי הגלות לשינה מופיע בפירוש הזוהר לפסוק בשיר השירים: "אני ישנה" – בגלותא". השינה היא "אחד משישים במיתה" – כשאדם ישן, מתפקדות אצלו רק מערכות הקיום הבסיסיות, שאינן תלויות ברצון. ואילו החושים שבאמצעותם הוא פועל, יוצר ומגיב –

נעלמים. כשעם ישראל חי בארצו חיי-תורה מלאים הוא דרוך, ערני, יצירתי ופעיל. היציאה לגלות היא שקיעה בשינה לאומית. אנו עוברים לדפוס-קיום של הישרדות, ומאבדים אט-אט את התפקודים העיקריים שלנו.

אין זו שנת-מרגוע ממלאת-מצברים, שבסופה

הגלות היא שקיעה מתמשכת והולכת בתרדמת. בשפתנו שלנו, 'קללת הגלות' היא שינה של דיכאון ויאוש

לסיכום: הגלות היא יאוש גובר והולך, בחיי הכלל ובחיי הפרט. ובכל זאת, גם כשאני ישנה – לבי ער.

הלב ער תמיד

'אני ישנה' מן המצוות, 'ולבי ער' לגמילות חסדים. 'אני ישנה' מן הצדקות, 'ולבי ער' לעשותן. 'אני ישנה' מן הקרבנות, 'ולבי ער' לקריאת שמע ותפלה.

במדרש על הפסוק ישנן שש דרשות שונות על "אני ישנה ולבי ער": "אני ישנה" – אַמְרָה כְּנִסְתָּ יִשְׂרָאֵל לִפְנֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם:

‘אֲנִי יִשְׁנָה’ מִבֵּית הַמִּקְדָּשׁ, ‘וְלִבִּי עַר’ לְבַתִּי כְּנִסְיוֹת
וְבַתִּי מִדְּרָשׁוֹת.

‘אֲנִי יִשְׁנָה’ מִן הַקֶּץ, ‘וְלִבִּי עַר’ לְגֵאֲלָה.

‘אֲנִי יִשְׁנָה’ מִן הַגֵּאֲלָה, וְלִבּוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַר
לְגֵאֲלָנִי.”

המעמיק ימצא שהדרשות מתחלקות לשלושה
זוגות של התדרדרות אחר התדרדרות, ייאוש גובר
והולך, ואך בכל שלב עדיין ישנו לב ער:

הזוג הראשון – “אֲנִי יִשְׁנָה מִן הַמְצָאוֹת, וְלִבִּי עַר
לְגַמְלֵלוֹת חֲסָדִים; אֲנִי יִשְׁנָה מִן הַצְּדָקוֹת, וְלִבִּי עַר
לְעֲשׂוֹתָן” – מתאר נפילה והתרחקות מקיום המצוות:

בגלות איננו מקיימים את רוב המצוות, ואף
המיעוט שנותר נעשה ללא חשק ושמחה. אך בכל
הקשור לגמילות חסדים “לבי ער”. כל היהודים
“רחמנים וגומלי חסדים”, וגם מי שרחוק מתורה
ומצוות רוצה לעשות טוב ונחלץ לעזרת הזולת בלב
חפץ.

אך בהמשך, גם הערנות לעזרה הולכת ונחלשת.
הלב מרחם, אך חסרים המשאבים הפיזיים והנפשיים
לעזור באמת. “צרכי עמך מרובים”, וריבוי הבקשות
לצד אוזלת היד מקהים את הרגשות. כשאני יכול
לתת צדקה בשלמות, “דִּי מְחִסְרוֹ אֲשֶׁר יִחְסַר לוֹ”,
נותר רק הלב הער ‘לעשות משהו’, הבעה קטנה של
השתתפות בצער ורצון לסייע.

לאחר מכן המדרש מתאר את ההתרחקות
מעמוד העבודה: “אֲנִי יִשְׁנָה מִן הַקְּרִבָּנוֹת, וְלִבִּי עַר
לְקִרְיָאֵת שְׁמַע וּתְפִלָּה; אֲנִי יִשְׁנָה מִבֵּית הַמִּקְדָּשׁ, וְלִבִּי
עַר לְבַתִּי כְּנִסְיוֹת וְבַתִּי מִדְּרָשׁוֹת”:

עבודת הקרבנות הביעה את ההתמסרות

המוחלטת לה’ וגרמה להשראת השכינה, אך
בעוונותינו הקרבנות בטלו ונותר רק המקדש עצמו,
המסגרת החיצונית. בהמשך אף נחרב המקדש,
ויצאנו לגלות.

גם אצל האדם הפרטי, בתחילת הדרך ישנו
רגש חי ומלא של בקשת קרבת ה’, עבודה פנימית

של הקרבה עצמית
באש יוקדת; עם
הזמן הרגש החי
דועך ונותרת רק
מסגרת החיים
הדתית, ובהמשך גם
היא נפגעת – לא
את הכול מצליחים
לשמור ולקיים.
הלב הער מופיע
רק בזמני-תפילה
מוגבלים והקשר עם
ה’ ‘נדחק’ מהחיים
כולם למסגרת בית
הכנסת ובית המדרש.

**והלב ער
בתקווה
למהפך, אבל
ככל שעובר
הזמן האמון
ביכולת הזו
נפגם והייאוש
נעשה מוחלט.**

בזוג השלישי ההתדרדרות הכי ברורה: ממצב
של “אֲנִי יִשְׁנָה מִן הַקֶּץ, וְלִבִּי עַר לְגֵאֲלָה” עוברים
למצב של “אֲנִי יִשְׁנָה מִן הַגֵּאֲלָה”. בתחילה יש ייאוש
מתהליך טבעי והדרגתי של שינוי ושיפור, והלב ער
בתקווה למהפך דרסטי, מעשה גאולי שלנו שיטה את
הכף, בחיי הכלל ובחיי הפרט. אבל ככל שעובר הזמן
גם האמון ביכולת הזו נפגם והייאוש נעשה מוחלט.
במצב הזה, במה עוד מתבטא ה”ולבי ער”? מה
יכול לשמר את התקווה?

לסיכום: משלב לשלב הייאוש גובר והולך.

באותה נקודה שאתמול עוד היה “לבי ער”, כעת כבר “אני ישנה”,
ובכל פעם צריך לחטט יותר לעומק כדי לזהות את הלב הער.

תחנה שלישית

מיואש, אבל מאמין!

ער” כאן שונה מהותית מהדוגמאות הקודמות. כאן
“אני ישנה” לגמרי, והלב הער הוא לבו של הקדוש-
ברוך-הוא.

למרות שנראה שהכול חרב, על אף הייאוש מכל
אפשרות של תשובה וגאולה, משהו אחד נותר ער
– “ולבו של הקדוש-ברוך-הוא ער לגאלני”. ה”ולבי

בתולת ישראל "לא תוסיף קום" בכוחות עצמה, אך ה' בעצמו יתכופף אליה ויקים אותה – "בַּיּוֹם הַהוּא אָקִים אֶת סֶפֶת דָּוִד הַנְּפֹלֶת". גם כשהתייאשתי מעצמי לחלוטין, אני מאמין שה' יכול להרים אותי, ובטובו ודאי יעשה זאת.

הקדוש-ברוך-הוא, שלבו ער לגאול אותנו, אינו מופיע מחוצה לנו, אלא מתוך-תוכנו – "ומניין שהקדוש-ברוך-הוא נקרא לבן של ישראל? שנאמר 'צור לְבָבִי וְחֻלְקֵי אֲלֻקִים לְעוֹלָם'". האמונה בה' היא התמצית המזוקקת של לבנו הער, ולכן היא נותרת בתוכנו גם כשהתייאשנו לגמרי. כשאנו פורצים בבכי חסר-אונים, אנחנו מגלים את נקודת התקווה שלנו, את האמון בחיים שעדיין מפעם בנו. הקדוש-ברוך-הוא אינו השכל שלנו, שמבטו המפוכח גורם לייאוש; הוא הלב שלנו, הכואב והבוכה אבל המאמין והמתרפק. בלב טמונה המדרגה הגבוהה ביותר של הנשמה, מדרגת היחידה שבנפש, והיא מתחברת ליחידו של עולם – "יְחִידָה לְיַחְדָּךְ".

אני יכול להיות מיואש לחלוטין, אבל אינני מפסיק להאמין! גם כשאני מיואש, אני לא הופך לכופר חלילה – אני מאמין באמונה שלמה בכל עיקרי האמונה, ממצייאות ה' ועד ביאת המשיח ותחיית המתים. **הייאוש** הוא **מעצמו**, בני-אנוש מוגבלים, והאמונה היא **בה' יתברך** ובכל הבטחותיו.

כך, עמוס הנביא מתאר את הגלות בפסוק מטלטל: "נְפֹלָה לֹא תוֹסִיף קוֹם בְּתוֹלַת יִשְׂרָאֵל" – המצב כל-כך גרוע, עד שאין תקומה לעם ישראל, חלילה. אך ספר הזוהר מפרש את הפסוק בצורה מופלאה: אכן,

**כשאנו פורצים
בבכי חסר-
אונים, אנחנו
מגלים את
נקודת התקווה
שלנו, את
האמון בחיים
שעדיין מפעם
בנו.**

לסיכום: הייאוש המוחלט אינו סותר את האמונה. לצד הייאוש מהיכולת העצמאית לתקן ולשנות, ישנה אמונה בטוב ה' ובישועתו הקרובה.

חנה רביעית

בזכות הייאוש...

מעש שרק מחכים לה' שיגאל אותנו. כל אחד ואחת מאתנו ירד לעולם עם ייעוד ושליחות ועלינו לממש אותם, לפעול ולעשות – זהו רצונו של ה' ממנו! אם נתייאש מעצמנו ונסמוך רק על ה', כיצד נממש את תכלית בריאתנו??

בהגדרת ה' כ"לבן של ישראל" טמון עומק החידוש של החסידות: מעבר מתפיסה חיצונית של הקשר עם ה', שבה ה' מופיע מחוצה לי, לתפיסה שבה הקדוש-ברוך-הוא נמצא בלב של כל אחד ואחת. הופעת ה' בתוך לבי אינה מתבטאת באמונה ובכייה בלבד, אלא גם בעשייה מסוג אחר. הייאוש מעצמי גורם לי להיזכר באמונה בה', אהובי, ולשאת את עיניי אליו בלבד – "אני לדודי". או אז מתגלה ש"דודי לי" – ככל שאני מאמין בו הוא מאמין בי.

לפי התיאור עד כה יש בייאוש גם הבטחה: אנחנו נפתחים לאמונה בה' רק כשאנחנו מתייאשים מכל שאר האפשרויות, כשהכול מתדרדר ו"אין לנו על מי להישען אלא על אבינו שבשמים". על כך אמרו חז"ל: "אין בן דוד בא עד שיתייאשו מן הגאולה" – האמונה בה' מפציעה בטוהרתה רק מתוך הייאוש מעצמנו.

אבל הפתרון המיואש הזה לא כל-כך מוצלח... הרי לא נבראנו כדי להישאר פסיביים, מיואשים וחדלי-

**בהגדרת ה'
כ"לבן של
ישראל" טמון
עומק החידוש
של החסידות**

ככל שנהיה רגישים יותר לשמוע את "קול דודי דופק, פתחי לי אהתי רעייתי יונתי תמתי", ככל שנבין שהוא-הוא לבנו הער, כך נתאזר בכוח להיענות לקריאה הזו. ככל שנשכיל להתיימשך מהר יותר מהעמידה העצמאית, הנפרדת,

המתעקשת להראות ש'אני יכול לבד', נוכל לחבר מהר יותר את "אני לדודי [יחד עם] ודודי לי" ולהפוך את תהליך ההתדרדרות להתיימשך

מהמעשים הקטנים, שחשבנו שבכוחנו לעשות, ולהאמין במעשים הגדולים שה' עושה ושנחנו יכולים לפעול עם א-ל, עד לגאולה האמיתית והשלמה.

ואיך ה' "מרגיש" בכל העסק? בדיוק כשם שאנחנו אוהבים אותו, מרגישים שב'ביחד' שלנו הוא עושה הכול, גם הוא מאוהב בנו באותה מידה, מזכיר לנו שב"אני לדודי ודודי לי" אנחנו התחלנו, והוא בסך הכול הצטרף...

הוא מסור אליי, מופיע מתוך-תוכי ומנביע משם תהליכי גאולה שבהם אני מעורב ועושה. כפי שהתבטאו גדולי הצדיקים - 'בלי הקדוש-ברוך-הוא איני יכול לחצות את מפתן הבית, אבל יחד אתו אני יכול לעבור את הים הגדול'.

הבשורה של חודש אלול היא הייאוש המאוהב הזה, המתיימשך ממני כשלעצמי ותולה את יהבי רק בקשר החי והער עם ה', קשר שאינו תלוי במעשיי ובעבודתי, אלא קיים תמיד בפנימיותי לבי. על פנימיות הלב הזו אנו מבקשים באלול: "לִבִּי בְקֶשׁוֹ פָּנֶי, אֶת פְּנִיָּהּ ה' אֲבַקֵּשׁ". החיבור לעצמנו, לפנימיות לבנו, הוא-הוא החיבור לפנימיות לבו של ה'.

כאשר ה' נמצא בתוכי לבי, "ער לגאלני", גם אם אני מרגיש שלבי אטום ואיני מצליח להתפלל - ברגע אחד הוא יכול לפתוח את לבי לתפילה. אני צריך רק להתמסר, להסכים לנסות בלי לדמיין שהצלחה תלויה בי. גם אם נכשלתי במאבקי עם היצר - אני מוסר אליו יתברך את המלחמה, מביע את רצוני הער, את התקווה לשינוי, ובטוח שהשינוי בוא יבוא ממנו. גם אם עד עכשיו לא למדתי מספיק, וכל קביעות שלי הפסיקה תוך יום-יומיים, אני יכול לנסות שוב - אני אסכים לנסות, והוא יצליח... "הוא יפתח לִבְנוּ בְתוֹרָתוֹ, וְיִשֶׁם בְּלִבְנוּ אֱהָבָתוֹ וְיִרְאֶתוֹ" - ואני רק צריך 'לעלות על הגל'.

לסיכום המסע:

במהלך השנה "אני ישנה". אנו מתחפרים בתוך הייאוש מעצמנו, שלב אחרי שלב. בחודש אלול עלינו לחשוף את לבנו הער - את העובדה שהיאוש המוחלט מעצמנו אינו סותר את האמונה המוחלטת שלנו בה' ובהבטחות-הגאולה שלו. ה' אינו מופיע מחוצה לנו, אלא נמצא בפנימיות לבנו, וכשאנו מגלים את הקשר העמוק של "אני לדודי ודודי לי" אנו יכולים לעשות אתו יתברך את הכול.

המאמר מעובד

מתוך החוברת 'נפלאות' ראה תשפ"ב

bit.ly/NI_ree_82-1

באר מרים הרבי מצאנז-קלויזנבורג

לפתע עברה לחישה מפה לאוזן: "הוא אמר שכל אחד יחפור באדמה תחתיו... ישועת ה' כהרף עין". לכולם היה ברור מיהו "הוא". אם הרבי אמר שיש לחפור, יש לעשות זאת. נטלו האנשים כל מה שמצאו בהישג־יד. בכפית או בגזיר־עץ, בידיים ובציפורניים, החלו לחפור. ופתאום התרחש הלא־יאמן: קילוחים דקים של מים פרצו מהאדמה! ק' חרמץ, שלא היה מחסידי הרבי, מתאר בספרו 'קאשמארן' את הנס שהתרחש: "חששנו להרים קול שלא ירגישו בנו הצוררים, אך בעיני כולנו ניצתה שלהבת. מים... מים חיים... האנשים המיואשים התחבקו והתנשקו מרוב אושר וגיל... יהודים מעולפים ומתים־למחצה חזרו בן־רגע לחיות". הכול הרוו את צימאונם, הרטיבו את גופם היבש, כוחות מחודשים ניסכו בהם. לפתע התעוררו השומרים, ורצו אל היהודים להביט במתרחש. הם בהו משתאים בשבויים, אולם ככל הנראה לא רצו לעורר מהומה או התקוממות נגדם, והעדיפו לשתוק ולחזור לרבעם. בבוקר, כאשר באו המפקדים ונוכחו בנס, החליפו בעיניהם השטניות מבטים משתאים, ובלא אומר סבו לאחור בבושת פנים.

מעתה העצים הרבי את מאמציו לעודד את השרידים בצעדה האיומה, באומרו: "הנה לנו כי למרות כל הצרות והסתור הפנים, הקב"ה אוהב אותנו...". לאחר שנים אמר הרבי על כך: "כל מי שפקק בבארה של מרים יכול היה להשתכנע אז...".

בזכות מרים הנביאה ליוותה הבאר המופלאה את בני ישראל במסעם במדבר הצחיח. הבאר הנובעת מלמטה מסמלת את כוח התפילה הנובעת מעומק הלב בציפייה לישועה, מתוך האמונה שגם לאחר־יאוש, כאשר "אני ישנה", עדיין "לבי ער". גם שמו של הרבי הצדיק, **יקותיאל**, רומז ל**קיווי** ותפילה אל אֵל, מתוך אמונה יוקדת שתמיד־תמיד ה' עִמָּנו.

רבי יקותיאל יהודה הלברשטאם זצ"ל היה רב הקהילה החסידיית בקלויזנבורג שבהונגריה בשנים תרפ"ו-תש"ד. במהלך השואה הנוראה שכל את אשתו ואחד עשר ילדיו. אחרי המלחמה דאג לשארית הפליטה במחנות העקורים ושיקם את חסידות צאנז בארץ ובאמריקה, והקים את קריית צאנז ואת בית הרפואה לניאדו שבנתניה. נודע בצדקתו, גדולתו בתורה ועבודת ה' בכל כוחותיו. נפטר ב־ט' בתמוז תשנ"ד.

עדי ראייה סיפרו על שהתרחש עם הרבי במהלך 'צעדת המוות': היה זה היום השלישי למסע, צום תשעה באב נדחה. הנאצים יימח שם הפליאו את מכותיהם באכזריות רבה וללא הבחנה. במגלבים ובמוטות ברזל דחקו בשבויים ההולכים ברגליים כושלות, קודחים מחום ומאיבוד נוזלים. מנות דלות של שימורים מלוחים חולקו להם בתחילת המסע ובמהלכו, אולם מים לא ניתנו, אף לא טיפה. מספר החללים באותו יום הגיע לשיאו, והללו נותרו מוטלים בדרך באין קובר. שורות הצועדים התדלדלו והלכו. סוף סוף ניתנה הפקודה "מנוחה! לרדת מן הכביש!". היהודים התרכזו בשדה רחב על שפת נהר. זיק של תקווה ניצת בעיניהם. כמה מהם מיהרו לשפת הנהר והרטיבו את שפתותיהם היבשות. טרם הספיקו להרים את ראשם ומטר כדורים נורה לעברם בידי המרצחים. דמם התערבב במי הנהר.

במשך אותו יום נשמע הרבי ממלמל מתוך מגילת איכה והקינות. רבים מההולכים השילו את נעליהם, בגלל החום הנורא. גם הרבי עשה כן, בגלל איסור נעילת הסנדל בתשעה באב. זקיף גרמני נטפל אליו ופקד עליו ללכת בשולי הכביש, הזרועים חצץ ושברי זכוכית... הערב ירד, ושלדי־האדם נצטוו להתארגן למנוחת לילה בשדה. הגופים הרצוצים צנחו כאבן על האדמה. גם החיילים, הסתבר, היו עייפים, עזבו את משמרתם במכוונת הירייה ושקעו בשינה.

יִאוּשׁ מֵהָאֵמֶת וְאִמּוֹן בְּטֵבַע הַיְהוּדִי

עושה משהו שלא טבעי לי, זה לא מה שה' ציפה ממני. הנשמה שלי מרגישה כמה ה' הוא טבעי לה, כמו אבא. הוא לא מאיים ולא מרגיש זר שמגיע מחוץ לחיים שלי וקובע לי דברים שלטעמי מוגזמים מדי".

היא נהנתה מהשיחה ואמרה לי שתיקח אתה את הדיבור הזה לחודש הקרוב...

התחושה של אותה יהודייה היא ש"אני ישנה", מתייאשת מהקשר שלה עם ה' ומהניסיון לתקשר ולדבר אתו. אך כאשר מכירים ומרגישים שה' הוא הדבר הכי טבעי, אפשר לגלות שבכל זאת "ולבי ער". עם כל הקשיים והמתח של הגלות יש חלק של ה' שחי וער בתוכה ורוצה תשובה אמיתית, גאולה מהמצרים שלנו.

עבודת התשובה שלנו היא תשובה פרטית, והגאולה השלמה היא התשובה הציבורית של כולנו, והן הולכות ביחד:

לפעמים אנחנו כבר מיואשים מציור של גאולה אמיתית, גאולת העולם ממגבלות החומריות והאנושיות, כבר מוותרים על הציור החלומי הזה - ונרדמים... הייאוש נובע מפני שאנחנו סומכים על עצמנו, "אנחנו יודעים מהי האמת ואיך תבוא הגאולה, ובכוח ידינו נביא אותה". זהו ייאוש טוב, להתייאש מעט מעצמנו ומכוחנו המוגבל.

אבל "ה', ליבו ער לגאלנו". ה' מתגלה בתוך ליבנו ומעורר אותנו שנבקש ממנו גאולה. למרות שאיננו יודעים מה הציור ואיך אמורה להיראות גאולה - ה' קורא לנו "בקשו פני", והקול הפנימי שבליבנו עונה: רק "את פניך ה' אבקש".

הכותב מעביר סדנאות בנושא חושי הנפש

אני מעביר סדנה שבועית בבית קפה בירושלים, בנושא חושי הנפש. במפגש אנחנו לומדים על החוש השייך לאותו החודש, ומתבוננים איפה הוא נמצא אצלנו, בתוכנו פנימה. את הלימוד אנחנו מלווים בניגון, ולפעמים בסיפור.

השבוע נושא הלימוד היה חוש התיקון והתשובה של חודש אלול. אחרי הלימוד ניגשה אלינו אחת המלצריות והתעניינה מה למדנו. הסברנו שלמדנו "מהי תשובה מאהבה". המלצרית שיתפה אותנו שגדלה בבית דתי, וגם היום היא קצת שומרת שבת וכשרות, אך מרגישה אומללות ורגשות אשמה רבים מהמחשבה האם כל מעשיה הם "בסדר" לפי ההלכה. חייה חצויים בין הדת לחילוניות.

ריחמתי עליה.

שאלתי, "אם את מרגישה כל כך אומללה, למה את עושה את זה?". היא ענתה בטון תקיף, "כי זו האמת!". חשבתי קצת ועניתי: "אני חושב שהתשובה הכי עמוקה היא לשוב לטבעיות שבי, והמבחן לפני כל דבר שאני עושה הוא 'האם הדבר באמת טוב לי', 'האם הוא באמת אני'".

היא קצת נרתעה מהדברים שאמרתי. "זו לא היהדות! אם אעשה את מה שאני, אהיה חילונית לגמרי".

עניתי: "כיהודי מאמין, כשאני מסתכל על ה' אני מרגיש שהוא שיא הטבעיות, הוא הדבר הכי טבעי בחיים שלי. כל הרצון שלו הוא שתהיה התמזגות וזרימה טבעית בינו ובין טבע העולם, בין הנשמה שלי אליו ולעולם. כל האופנים שבהם הוא מתגלה - התורה והמצוות - הם טבעיים לעולם, ולא מנוגדים לו. אם אני

העלון 'אביטה נפלאות' – מעובד מתוך שיעורים שהתפרסמו בחוברת נפלאות. מדי שבוע יוצאת לאור חוברת נפלאות בת עשרות עמודים, המכילה סיכומים טריים של שיעורים והתוועדויות מהתקופה האחרונה, מאת הרב יצחק גינזבורג שליט"א.

נפלאות

שיעורי תורה והתוועדויות חסידיות מהרב יצחק גינזבורג שליט"א

הכּוּז כחוכרת 'נפלאות':

■ התבוננות אמיתית צריכה להיות מוחשית ומעניינת, מתאימה גם לנפש השכלית שלנו עם דפוסי החשיבה המודרניים. אם ההתבוננות היא חזרה במחשבה על מה שכתוב בספרים, כמו תוכי, היא תוליד רק דמיונות שווא.

(מתוך השיעור "התבוננות היום")

■ מתן תורה לא שינה את מהות הנישואין, את ה'יש' של החתונה, אלא חידש דווקא את אופי הגירושין, את האפשרות של ה'אין'. בשביל להרגיש את ה'אין' לא צריך להתגרש, חלילה – הוא משרה את השראתו החיובית והמקדשת על חיי הנישואין שאחרי מתן תורה.

■ בקידושין מרגישים בעיקר את אהבת ה' ובנישואין בעיקר את אהבת בני הזוג הטבעית. המעבר בין שני הממדים מאפשר לחדש תמיד את קשר הנישואין.

(מתוך השיעור "ויצאה... והיתה" - נישואין אחרי מתן תורה")

חפשו את חוברת נפלאות בבית הכנסת שלכם! לא מצאתם?

מעוניינים להפיץ את חוברות נפלאות המודפסות במקום מגוריכם?
הצטרפו כעת: bit.ly/form-ge
itiel@pnimi.org.il | 052-4295164

לקבלת גליון נפלאות בדוא"ל
צרו קשר כעת:
bit.ly/news_niflaot
דוא"ל: itiel@pnimi.org.il

